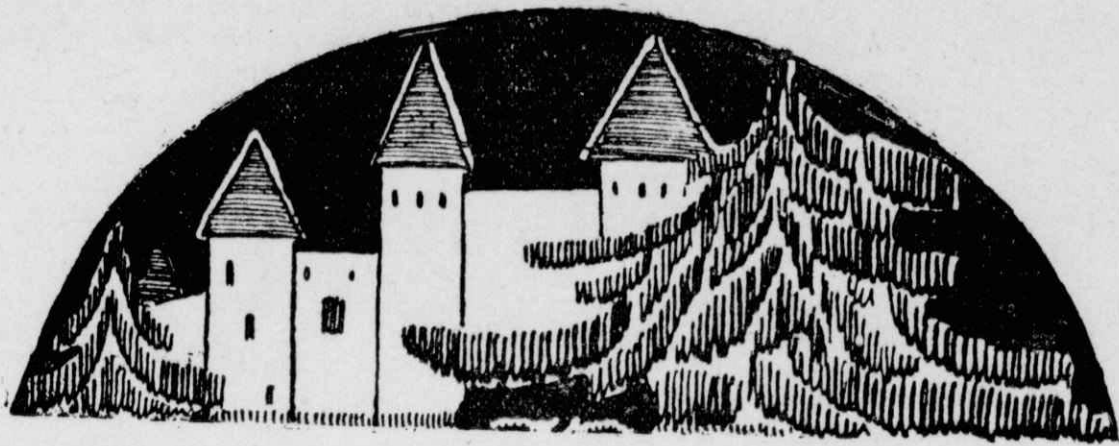

(Ο Έρνστ Έριχ Νόθ, ο συγγραφέας του αριστουργηματικού διηγήματος που δημοσιεύουμε στη σελίδα αυτή, είν' ένας από τους πιο ενδόξους συγγραφείς της συγχρόνου Γερμανίας. Διό από τα έργα του: «Η τραγωδία της γερμανικής νεολαίας» και «Το παιδί», έχουν μεταφρασθή σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές γλώσσες και τον έχουν κάνει γνωστό και στο παγκόσμιο κοινό).

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΕΡΝΣΤ ΕΡΙΧ ΝΟΘ

Η ΓΗ ΤΡΕΜΕΙ...

Ο Πέντρο κι' ο Ζουάν κουβαλούσαν το βαρύ καζάνι του συσιτίου μέσ' από τους διαδρόμους της φυλακής, όταν έγινε η πρώτη δόνησι. Έν' ανάλαφρο τρεμούλιασμα πέρασε τους χοντρούς τοίχους και τους έκανε να τρίζουν. Μια ψιλή σκόνη έπεσε από το ταβάνι και, για μερικές στιγμές, η γη φάνηκε σαν να ξεφεύγει κάτω απ' τα πόδια των φυλακισμένων. Παράτησαν άμέσως το καζάνι κι' άλλαξαν ένα γρήγορο βλέμμα συνεννοήσεως που δέν ξέφυγε απ' τον φύλακα, ο οποίος βράδιζε πίσω τους.

— Περπατάτε! τους διάταξε με φωνή αυστηρή κι' απειλητική.

Μά οι φυλακισμένοι ούτε σάλεψαν, γιατί την ίδια στιγμή μια δεύτερη δόνησι κλόνησε επικίνδυνα το άπεραντο χτίριο. Μέσ' τὰ κελλιά τους, οι άλλοι κατάδικοι άρχισαν να ταραζώνται, να ούρλιαζον και να χτυπούν τις γροθιές τους άπάνω στις σιδερόφραχτες πόρτες.

— Άνοιχτε μας! Άφήστε μας να βγούμε έξω!

Ο Πέντρο είχε σταθή κι' άκουγε τις κραυγές τους, ένω ο Ζουάν είχε ριχτή καταγής. «Σεισμός! έλεγε στενάζοντας. Θα πεθάνουμε όλοι!»

— Σήκω άπάνω! του φώναξε ο φύλακας.

Μά την ίδια στιγμή χλώμιασε, βλέποντας τον Πέντρο να προχωρή άπειλητικός έναντίον του.

— Άλτ! ούρλιαξε. "Η...

Και συγχρόνως, φέρνοντας το χέρι του στη ζώνη του, τράβηξε το ρεβόλβερ του.

Ο Πέντρο μαζεύτηκε έτοιμος να χυμήση... Για μερικές στιγμές ένοιωσε έναν παράξενο οίκτο γι' αυτόν που έπρεπε να σκοτώσει, αυτό τον άνθρωπο που ώρθωνόταν μεταξύ του και της έλευθερίας.

Ο φύλακας ύψωσε το όπλο του. Μά ο Πέντρο είχε πέσει κιόλας άπάνω του, γρήγορος σαν άστραπή και στραμπουλώντας του το χέρι, του άρπαξε το πιστόλι.

Έπειτα το σήκωσε για να πυροβολήσει έναντίον του, μά μετάνοισε, το πάταξε κι' άρπαξε στα χέρια του τον φύλακα.

Η πάλη ήταν άνιση και σύντομη. Όταν ο Πέντρο έσφιξε μ' όλη του την δύναμη το λαρύγγι του φύλακα, το μυαλό του πήγε στην γυναίκα του που της είχε σφίξει κι' αυτής έτσι τον λαιμό, πριν από δέκα χρόνια.

Μά έδιωξε γρήγορα την άνάμνησι αυτή και η γαλήνη του ξαναγύρισε. Μπρός στο πτώμα του φύλακα, ψυχρά, κατάστρωσε το σχέδιο της φυγής. Έβγαλε τη στολή του θύματος του, την πέρασε πάνω από τα ρούχα του καταδίκου, φόρεσε και το κασκέτο του κι' έπηρε τα κλειδιά και το περιτρόφο. Όταν τελείωσε, κατάφερε μια γερή κλωτσιά στον Ζουάν, που σωριασμένος καταγής και παραλυμένος απ' τον τρόμο είχε παρακολουθήσει την πάλη χωρίς να κινηθή, και του φώναξε: «Φύγε!», έτοιμος να φύγει κι' ο ίδιος.

Μά την ίδια στιγμή μια τρομερή δόνησις τον έρριξε κάτω, ένω ένα άπαίσιο τρίξιμο άκουγόταν όλόγυρα: οι τοίχοι γκρεμιζόντουσαν και μια όλόκληρη πτέρυγα της φυλακής είχε καταρρεύσει.

Φριχτές ή κραυγές των πληγωμένων άνηχοΰσαν και πιο οριχτές ακόμα ή κραυγές της όργης των καταδίκων που βρισκόντουσαν κλεισμένοι στα κελλιά τους. Ο Πέντρο, που δέν είχε πάθει τίποτε από τον σεισμό, συνήλθε άμέσως κι' άρχισε να τρέχει στον διάδρομο, άνοίγοντας τα κελλιά με τα κλειδιά που είχε πάρει από τον φύλακα.

— Έξω! τους φώναζε. Έξω! Φευγάτε! Σωθήτε!

Άφου άνοιξε έτσι όλα τα κελλιά του διαδρόμου, έτρεξε προς την σκάλα που ήταν έτοιμόρροπη. Την κατέβηκε ώστόσο κι' έφτασε στην κεντρική πόρτα, μπροστά στην όποια είχαν συγκεντρωθή οι άπελευθερωμένοι κατάδικοι, προσπαθώντας με μια άνικανη λύσσα να την κλονίσουν. Οι φύλακες που είχαν γλυτώσει από το σεισμό και από την όργη των φυλακισμένων,

είχαν κλειδώσει πίσω τους την μεγάλη και βαρεία πόρτα. Τέλος, η δύναμεις των καταδίκων, δεκαπλασιασμένες από τον φόβο του θανάτου και από την όργη τους, ένώθηκαν σε μια ύστατη προσπάθεια για να ρίξουν κάτω το εμπόδιο. Και η βαρεία πόρτα σωριάστηκε... Τότε το πλήθος των καταδίκων ώρμησε σ' ένα τρελλό τρέξιμο προς το διάστημα και την έλευθερία.

— Στο λιμάνι! τους φώναξε ο Πέντρο.

Μά αυτό ήταν περιττό, γιατί το ένστιχτό τους τους έδειχνε το δρόμο. Έπρεπε να έπωφεληθοΰν των στιγμών του πανικού για να καταλάβουν ένα καράβι, που σε δυό μέρες θα τους μετέφερε σε στερεά γη, έξασφαλίζοντας τους την έλευθερία.

Ο Πέντρο στάθηκε μια στιγμή λαχανιασμένος για να κυττάει τους συντρόφους του που έφευγαν με μια άγρια βία.

Έθλεπε μακριά την πολιτεία, όπου χωρίς άλλο ή καταστροφή θα ήταν τρομερή, γιατί στήλες φωτιάς και καπνού ύψωνόντουσαν από παντού. Έθλεπε όσους είχαν σωθή να στριφογυρίζον σαν ένας σκοτεινός όγκος μέσ' στους έρειπωμένους δρόμους, έχοντας ένα μόνο σκοπό: να φτάσουν στο λιμάνι!

Ο Πέντρο χαμογέλασε περιφρονητικά κι' άρχισε να τρέχει κι' αυτός με όλη την δύναμη των ποδιών του. Μά σε λίγο πρόσεξε ότι δέν μπορούσε να τρέξει όπως άλλοτε. Η άναπνοή του σφύριζε, τα πόδια του, η ράχη του πονούσαν. Του είχαν κλέψει δέκα χρόνια της ζωής του, τα καλύτερα...

Ο Πέντρο ήταν άλλοτε θαλασσιός. Άγαπούσε τη θάλασσα, την τρικυμία, τον ήλιο, τον ούρανό, την σκληρή δουλειά, την πάλη, τον κίνδυνο... Δέκα χρόνια, τον είχαν βγάλει από το στοιχείο του.

Δέκα χρόνια κλεισμένος μέσα σ' ένα στενό κελλί! Δέν θα το είχε πάθει αυτό, άν είχε άκούσει τους γερολύκους του καραβιού που του έλεγαν: «Ένας θαλασσιός δέν πρέπει να παντρεύεται...» Μά εκείνος άγαπούσε την Μερσεντές και δέν άκουγε τα λόγια τους. Την παντρεύτηκε κι' έζησε στην άρχή εύτυχισμένος μαζί της. Μά όταν έφυγε για το τελευταίο του ταξίδι, τα δάκρυά της ησαν ψεύτικα, όπως ψεύτικα ησαν και τ' άγκαλιάσματά της. Κι' έπειτα έγινε το ναυάγιο, πάλαιψε δέκα ώρες με τα κύματα και τέλος σώθηκε και ξαναγύρισε στην πατρίδα του, όπου δέν τον περίμενε κανείς. Μόλις έφτασε εκεί, έτρεξε βιαστικά στο σπίτι του, άτυπομονώντας να δη την Μερσεντές, να την σφίξει στην άγκαλιά του... Μά την βρήκε στην άγκαλιά ένός άλλου. Τότε... τότε... έχωσε το μαχαίρι του στην καρδιά του άλλου... Την Μερσεντές την άγαπούσε τόσο, ώστε δέν ήθελε να την σκοτώσει... Μά την άκουσε να στενάζει τόσο πικρά για τον θάνατο του άγαπημένου της, που τρελλάθηκε από τη λύσσα του. «Δολοφόνε!» ήταν η τελευταία κραυγή που βγήκε από το λαρύγγι της πριν της το στρίψει. Έπειτα πήγε και παραδόθηκε μόνος του στην άστυνομία. Τί άνοησία! Είχε κάνει δέκα χρόνια στη φυλακή κι' ήταν καταδικασμένος να περάσει εκεί κι' όλη την άλλη ζωή του.

Ο Πέντρο προχωρούσε βασανισμένος απ' τις άνημνήσεις του.

Στον κεντρικό δρόμο, όπου είχε φτάσει πειά, η πορεία γινόταν πιο δύσκολη. Οι έπιζώντες έτρεχαν χειροναμώντας, χτυπώντας και σπρώχνοντας ό ένας τον άλλο, χωρίς

κανένα σεβασμό για τους πόνους των πληγωμένων και των έγκαταλειμμένων, ποδοπατώντας τους νεκρούς. Τα περισσότερα από τα σπίτια είχαν καταρρεύσει. Καπνός και φωτιά άπλωνόταν παντού. Παιδάκια φώναζαν κλαίγοντας κλώνοντας τους γονείς τους. Μητέρες έψαχναν να τα βρουν μέσα στα έρείπια.

Η ξαφνική έπιδρομή των φυλακισμένων στον κεντρικό δρόμο προκάλεσε νέον πανικό στο ξετρελλαμένο πλήθος. «Οί φυλακισμένοι! φώναζαν με τρόμο. Οί φυλακισμένοι έφυγαν!...»

Οί κατάδικοι έν τῷ μεταξύ προχωρούσαν. Μπορούσε κανείς να τους αναγνωρίσει από τον αριθμό που είχαν στη ράχη της μπλούζας τους και πρό πάντων από την κτηνωδία με την οποία σκόρπιζαν χτυπήματα δεξιά κι' αριστερά για να προχωρούν πιο γρήγορα. Μερικοί απ' αυτούς, λησμονώντας την κρισιμότητα της στιγμής, έμπαιναν στα λιγοστά σπίτια και μαγαζιά που είχαν μείνει ανοιχτά, για να τα λεηλατήσουν κι' έρευνοῦσαν συστηματικά τις τσέπες των πληγωμένων και των νεκρών.

Ο Πέντρο άρχισε ν' ανησυχῆ. Παρ' όλη την απόλυτη άδιαφορία του για τα θύματα που συναντούσε, του ήταν αδύνατο να προχωρήσει γρηγορότερα μέσ' απ' το πολυτάραχο και άπελπισμένο εκείνο πλήθος. Αποφάσισε λοιπόν ν' αποφύγει τον κεντρικό δρόμο και να τον παρακάμψη για να φτάσει στο λιμάνι.

Στο λιμάνι! Στο καράβι! Στην έλευθερία! Γύρω απ' τις τρεις αυτές λέξεις συγκεντρώνονταν όλες του ή έπιθυμίες.

Μετά την φριχτή δόνησι ποι είχε γκρεμίσει την μιά πτέρυγα της φυλακής και το μεγαλύτερο μέρος της πόλεως, έσεισμός φαινόταν πώς είχε τελειώσει. Ο Πέντρο καταλάβαινε πώς έπρεπε να κάνει γρήγορα, γιατί οί κάτοικοι τώρα που θα συνερχόντουσαν από τον τρόμο τους, θα προσπαθούσαν ν' αποκαταστήσουν την τάξι και να οργανώσουν έν' άδυσώπητο κυνηγητό κατά των φυγάδων.

Ήξερε καλά τι θα πῆ φυλακή. Δέκα όλόκληρα χρόνια είχε υποστή την φρίκη της, έπρεπε να ξεφύγει με κάθε θυσία. Με κάθε θυσία, έπρεπε να διατηρήσει την έλευθερία του.

Έξαφνα κάποιος στεναγμός, επίμονος, διαπεραστικός, γεμάτος παράπονο, τον έκανε να σταθῆ... Ήταν οί στεναγμοί μιάς γυναίκας, όμοιοι με τους στεναγμούς που είχε βγάλει ή Μερσεντές στις τελευταίες της στιγμές.

Θέλησε να εξακολουθήσει το δρόμο του, μα οί στεναγμοί επέμεναν... Δεν καταλάβαινε αν οί στεναγμοί ζύγωναν ή όχι... Ναι, ζύγωναν και φαινόταν σαν να βγαίνουν από τα έρείπια ενός γκρεμισμένου σπιτιού.

Ο Πέντρο, λησμονώντας τον άποκλειστικό σκοπό της τρελλής τρεχάλας του, παραμέρισε από τον δρόμο του κι' έτρεξε προς τα έρείπια που άχνιζαν.

Βρήκε εκεί μέσα μιά γυναίκα που φαινόταν θαμμένη κάτω από τα δοκάρια και τα πεσμένα ύλικά. Το βλέμμα της, που τον κύτταζε στην άρχή με άγωνία, γύρισε κατόπιν γεμάτο τρυφερή ανησυχία σ' ένα παιδάκι που το είχε προστατεύσει όσο μπορούσε από τον κίνδυνο των έρειπίων. Θα είχε υποφέρει φριχτά μαρτύρια, γιατί ή κραυγές της μεγάλωναν, ένῶ ό Πέντρο, ανοίγοντας βιαστικά δρόμο μέσ' από τα συντρίμια, προσπαθούσε να φτάσει τα δυστυχισμένα θύματα και να τα σώσει.

Τέλος το κατώρθωσε. Προσπάθησε να σηκώσει την γυναίκα. Βγάζοντας μιά κραυγή πόνου εκείνη ξανάπεσε πάλι. Το πόδι της ήταν σπασμένο, δεν μπορούσε να σταθῆ όρθια, ούτε να κάνει ένα βήμα. Αντιθέτως, το παιδάκι δεν φαινόταν να είχε πάθει τίποτε. Είχε σηκωθῆ και κύτταζε άπελπισμένα την μητέρα του. Έξαφνα κύτταζε και τον

Πέντρο και φώναζε με χαρούμενη φωνή, γεμάτη έμπιστοσύνη: «Πατέρα!». Ο Πέντρο άναστατώθηκε κι' ένα κύμα στοργής τον πλημμύρισε ξαφνικά. Είχε συγκινηθῆ από το καθαρό βλέμμα αυτών των φωτεινών ματιών που άναζητούσαν τα δικά του. Ήθελε να φύγει, να σωθῆ, ν' αφήσει μητέρα και παιδί στην τύχη τους, μα δεν μπορούσε. Σήκωσε με δυσκολία την γυναίκα, την άρπαξε μέσα στα γέρα μπράτσα του και άφησε το παιδί να πιαστή κι' αυτό από πάνω του. Έπειτα, λυγίζοντας κάτω απ' το διπλό φορτίο του, ξεκίνησε για την παραλία.

Λαχάνιαζε, ίδρωσε, μα έτρεχε, χωρίς να μετανοιώνη καθόλου γι' αυτό πουχε κάνει. Οί άλλοι κατάδικοι δεν φαινόταν πειά πουθενά. Είχαν φτάσει, φαίνεται, στο σκοπό τους...

Έπειτα από άρκετης ώρας δρόμο, στάθηκε άπότομα, κι' άπόθεσε το φορτίο του καταγῆς. Η γυναίκα, ξυπνώντας ξαφνικά από τη νάρκη της, τον κύτταζε με τρόμο. Το παιδάκι άρχισε να κλαίη... Ο Πέντρο έμεινε άναποφάσιτος. Ήθελε πάλι να φύγει και να τους αφήσει.

Μα ή γυναίκα έκλεισε πάλι τα μάτια της και ξανάρχισε να στεναζῆ από τους πόνους. Βιαστικά ό Πέντρο έψαξε τις τσέπες της στολής του φύλακα που είχε σκοτώσει και βρήκε εκεί ένα μπουκαλάκι. Το άνοιξε κι' έρριξε μερικές σταγόνες ρούμι στα χείλη της πληγωμένης.

Ξαφνικά είδε τα μάτια της να τον κυττάζουν με τρόπο και κατάπληξι. Του άρπαξε το μπουκαλάκι σαν να ήταν κάτι δικό της. Μιά τρεμούλα πέρασε όλο της το κορμί. Ο Πέντρο σκέφτηκε πώς κρύωνε. Μερικά μέτρα τον χώριζαν άκόμα από την παραλία. Μπρός στον πανικό των κατοίκων, ή μεταμφιέσις του του φαινόταν περιττή. Γι' αυτόν δεν διάτασε να βγάλη τη στολή του φύλακα και να την ρίξει πάνω από τη γυναίκα και το παιδί για να τους ζεστάνη. Η γυναίκα άνασηκώθηκε και ψαχούλεψε το ύφασμα με τα χέρια της. Ξαφνικά, άρχισε να φωνάζη: «Λουκά, άντρα μου! Λουκά!»

Ο Πέντρο κιτάλαβε άμέπως... Ο φύλακας που είχε σκοτώσει ήταν ό Λουκάς, ό άντρας της γυναίκας αυτής.

— Που είναι ό Λουκάς, ό άντρας μου; φώναζε πάλι ή γυναίκα.

Ο Πέντρο κούνησε το κεφάλι.

— Πέθανε, της άπάντησε κι' άπόμεινε άκίνητος. Η γυναίκα ζωριάστηκε καταγῆς.

Λίγοι καθυστερημένοι φυγάδες πέρασαν τη στιγμή εκείνη μπροστά τους, αφήνοντάς τους πίσω. Μιά άγρια όργη πλημμύρισε τον Πέντρο, καθώς τους είδε ν' απομακρύνονται. Είχε σταθῆ άνόητος που είχε βοηθήσει αυτή τη γυναίκα κ' είχε σπαταλήσει έτσι τον πολύτιμο χρόνο της σωτηρίας του.

«Έβγαλε απ' το κεφάλι του το κασκέτο του φύλακα και, δίνοντάς το στη γυναίκα, της είπε: «Ήταν δικό του κι' αυτό!» Η γυναίκα άρχισε πάλι να φωνάζη τυλίγοντάς του τα πόδια με τα χέρια της. Το παιδάκι ούρλιαζε από τρόμο.

— Δολοφόνε! φώναζε τέλος ή γυναίκα. Δολοφόνε!

Τότε ό Πέντρο σαν κυνηγημένος, έφυγε.

Η παραλία ήταν γεμάτη άπελπισμένα πλάσματα που κοιτόντουσαν άμίλητα κι' άκίνητα καταγῆς, σαν να μην έννοιωθαν τί γίνεται γύρω τους. Ο θόρυβος μιάς μηχανής έκανε τον Πέντρο, που έτρεχε προς το λιμάνι, να σηκώσει τα μάτια του. Είδε ένα καράβι που εκείνη τη στιγμή ξεκινούσε, φέρνοντας τους φυγάδες καταδικούς προς την έλευθερία. Δεν τον περίμεναν... Ήταν χαμένος... Η φυλακή για όλη του τη ζωή τον περίμενε...

Τότε ζωριάστηκε κι' αυτός καταγῆς.

Έκλεισε τα μάτια του και περίμενε να πᾶνε να τον ξαναπιάσουν...

Ο Πέντρο σήκωσε το περιστροφό...